

Національна медична академія
післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика

Всеукраїнська громадська організація
«Українська асоціація з біоетики»

ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ МЕДИЧНОЇ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Матеріали VIII Наукового симпозиуму з міжнародною участю,
присвяченого 100-річчю заснування Національної медичної
академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
27-28 вересня 2018 р., м. Київ

Київ-2018

УДК 113:51(043)Ф54
Ф54

Філософські засади медичної теорії та практики. Матеріали VIII Наукового симпозіуму з міжнародною участю, присвяченого 100-річчю заснування Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика МОЗ України (27-28 вересня 2018 р., м. Київ) / Упор. С.В.Пустовіт, Л.А.Палей. – К.: Графіка і дизайн, 2018. – 120 с.

Упорядники:
С.В. Пустовіт, Л.А. Палей

Електронний варіант розміщено на сайті
НМАПО ім. П.Л. Шупика

Матеріали симпозіуму вміщують тези авторів, що представляють різні науково-дослідні установи та навчальні заклади України й зарубіжжя. Вони присвячені філософським, соціокультурним і теоретико-методологічним засадам сучасної медичної теорії та практики в умовах нових соціальних реалій та інформаційних викликів, а також філософським проблемам, особливостям та закономірностям медичного знання та освіти, філософським засадам медичної та екологічної біоетики, сучасним філософським та науковим концепціям здоров'я й хвороби, особливостям медичного етосу, зв'язку медицини та філософії, а також ролі медицини для розвитку сучасної філософії.

ISBN 5-7715-0746-6

© Національна медична академія
післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика,
2018

© Українська асоціація з біоетики, 2018

© Автори тез, 2018

**ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ
ДЕКЛАРАТИВНОСТІ ЕТИЧНОГО КОДЕКСУ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ УКРАЇНИ**

Юрковська Л.Г.

Національна медична академія післядипломної освіти імені
П. Л. Шупика, м. Київ, Україна, postpostglossator@gmail.com

Вступ. Завдання із постійного та наскрізного забезпечення якості лікарських засобів (ЛЗ) на усіх етапах їх життєвого циклу, а особливо на етапах їх реалізації і медичного застосування, вимагають від провізорів (фармацевтів), серед іншого, особливої ретельності у повсякденному виконанні своїх професійних обов'язків. Вказане зумовлює необхідність постійного дотримання не тільки відповідних правових норм, але й норм етики.

Основна частина. Одним із основних формалізованих джерел етичних норм вітчизняної розробки у сфері фармації є Етичний кодекс фармацевтичних працівників України (Кодекс), схвалений на VII Національному з'їзді фармацевтів України, який відбувся 15-17 вересня 2010 року [1]. Метою Кодексу є декларація фундаментальних принципів професії, заснована на моральних зобов'язаннях і цінностях.

Кодекс визначає етичні норми професійної поведінки та відповідальності, які мають стати взірцевим керівництвом для провізорів та фармацевтів у їх взаємовідносинах із суспільством в умовах формування ринкових відносин, коли зростає роль та вагомість фармацевтичної професії [1].

Прикметним є те, що вказане джерело етичних норм носить декларативний та рекомендаційний характер, а реальна імплементація його змісту у практику фармацевтичної діяльності, що стосується реалізації та медичного застосування ЛЗ, не залежить від державного примусу, а носить громадський добровільний характер та, передусім, зумовлена самоврядними (саморегулятивними, самоорганізаційними) процесами у професійній спільноті провізорів (фармацевтів), ініціативним впровадженням етичних норм Кодексу у свою практику аптечними та лікувально-профілактичними закладами, активністю комітетів з етики при фармацевтичних асоціаціях тощо.

Вказані обставини, з одного боку, відповідають цивілізованій світовій практиці етичного регулювання фармацевтичної діяльності та є суттєвою перевагою, оскільки дозволяють учасникам фармацевтичного ринку, не остерігаючись каральних механізмів держави, гнучко ставитися до змісту Кодексу, творчо шукати шляхи реалізації його норм у своїй практиці, самостійно визначати темп розвитку власної діяльності у напрямках, які впливають із задекларованих етичних принципів та норм.

З іншого боку, зазначений м'який характер положень Кодексу дозволяє недобросовісним суб'єктам фармацевтичної діяльності ігнорувати його норми, оскільки п. 10.2 Кодексу визначає, що фармацевтичний працівник відповідає за порушення принципів та норм професійної етики і деонтології перед фармацевтичною спільнотою, а також за чинним законодавством України, якщо ці порушення одночасно стосуються його норм [1]. Іншими словами, за порушення тільки норм Кодексу можуть наступати тільки громадські санкції (громадський осуд), але не юридична відповідальність.

Висновки. Декларативний та рекомендаційний характер Етичного кодексу фармацевтичних працівників України відповідає світовим традиціям, що склалися у сфері етичного регулювання фармацевтичної діяльності, однак відсутність можливості визнавати його безпосередньою підставою для притягнення недобросовісних суб'єктів до юридичної відповідальності можна розглядати як чинник, що перетворює вкрай важливі етичні норми Кодексу на необов'язкові для дотримання та виконання на практиці. Вказане актуалізує подальший науковий пошук щодо питань співвідношення етичного та

правового регулювання у сфері фармації, а також щодо проблем етичного підґрунтя юридичної відповідальності у вказаній сфері.

Література:

1. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України. - Х: НФаУ: Золоті сторінки, 2010. – 16 с.